

SMS > «Η ποίηση μου λείπει και γ' αυτό την εντάσσω στα μυθιστορήματα, πέρα από το γεγονός ότι προσβίδει στην αναγνωστική ευφορία. Οιστόσο ρίχνω κλεφτές ματές προς την ατόφια ποίηση σημειώνοντας σπιγμαίες εκρήξεις».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΠΟΥΖΟΣ

«Ας ξεφύγουμε από τον εγωκεντρισμό μας και την ιδιοτέλεια»

«Οι αγαπώ είναι δικό σου». Δύσκολα το λες, χαίρεσαι να στο λένε, αγαπάς να το τραγουδάς. Πλέον, απολαμβάνεις και να το διαβάζεις. Εμπνευστής της φράσης-ύμνος στον έρωτα, ο Γιάννης Καλπούζος. Ο οποίος βρέθηκε την περασμένη Τετάρτη στην Πάτρα και στο «Σπίτι του Ήπειρωτή» για να παρουσιάσει το νέο του μυθιστόρημα (εκδ. Ψυχογός). Εξαιρετικός συνομιλητής, μιλάει στην «ΠΙΚ» για τους ήρωες του, την αξία της πνευματικής καλλιέργειας, την πατρίδα και τα αργήμα που τη λυμπιάνοντα, τις ελπίδες και τους φόβους του. Αποδεικνύοντας, συνάμα, ότι είναι άνθρωπος με ευαισθησίες.



Συνέντευξη στην
ΚΡΙΤΗ ΚΟΥΝΙΝΙΟΤΗ

Στο μακρινό παρελθόν εκτυλίσσοντας τα τρία προγύμνημα βιβλία σας, στο πιο κοντινό -από τη δεκαετία '60 έως το 1994- τοποθετείτε την ιστορία του νέου σας μυθιστορήματος. Πείτε μας γι' αυτή σας την επιλογή.

Θέλουσα να γράψω για τα διάκα που χρόνια, μέσα από μια ερμηνεία περιπέτειας, η οποία ανδεικνύει το μεγάλειο του έρωτα και τον υψηλόν ως σπάνια και ίσως την κορυφαία ομορφιά της ζωής. Σύντομα να μιλήσω για τις παθογένειες της σύγχρονης Ελλάδας, τις νοοτροπίες, δύο μας φιλοκέδουν, πορχοριζόντων και καταδύναστεύοντων τη ζωή μας σε αποτικό και ουλογυρό επίπεδο, αλλά και για τόσα άλλα θέματα που πραγματεύεται το μυθιστόρημα, πολλά από τα οποία αποτελούν και μέρος των αιτιών που μας οδήγησαν στην απεριήραντη. Κοντολογίς, είναι ένα έργο πραγμάτευσης του κοντινού παρελθόντος, με πολύ λιγότερα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τα τρία προηγούμενα βιβλία που μας και εν πολλούς είναι γνωστά.

«Οι αγαπώ είναι δικό σου», ορθόπτο του αγαπ-

μένου τραγουδιού σε στίχοις δίκους σας και ερμηνεία της Γλυκερίας. Είχατε προπονοφοίσει τον τίτλο ή πρόκεισε στην πορεία; Συνέβη κατά τη διάρκεια της γραφής με στόχο να συμπληρώσει σε μια φράση την ερωτική πυκνή του μυθιστορήματος και το μνημά να δοθεί ο ένας στον άλλο, να ξεφύγουμε από τον εγωκεντρισμό μας και την ιδιοτέλεια.

Ανδρές και Θάλεια οι κεντρικοί της πρώτες. Εκ διαμέρου ανιθέτου χαρακτήρες. Του πρώτου ο κόρμος «χόρεψε στους χίλιους ανέμους», της δεύτερης «περιορίστηκαν μέσα σε γυάλα». Η έλκη των ανιθέτων δημιουργεί και προσόθετες για γερά θεμέλια;

Από μόνη της όχι. Όμως ο Ανδρές και η Θάλεια πορεύονται σε ένα δρόμο που οδηγεί και στην απογονούσα. Να γνωρίσουν το εαυτό τους και όσα τους βιασανζίουν. Να γνωρίσουν το ταΐρι τους και συγχρόνως τον εαυτό τους μέσα από τον άλλον. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις μπορούν να τεθούν γερά θεμέλια σε μια σχέση κι οι οίνης αντίθετοι οι χαρακτήρες. Επι της ουσίας ο Ανδρές και η Θάλεια

“Εγκαταλείψαμε την αρετή του πατριωτισμού, της οποίας το μεγαλύτερο μέλημα είναι η διαισχιστικότητα των νέων γενιών. Αποκοπήκαμε κι από όλες τις παραδοσιακές αξίες, θαρρεῖς κι ήταν ντροπή”

αλλάζουν, έρχονται πιο κοντά στην πορεία του χρόνου και μποριάζει ο ένας τον άλλον.

Μέσα από την ερωτική τους ιστορία προβάλλεται η τότε επόνω της κόρης. «Αυτή είναι η Ελλάδα, μάγκα που! Ρεμούλα, κομπίνες, μέσουν, χαράλές, κουφετολόι και γεμάτης ο τόπος καιρήνια» διαβάζουν. Ποια η αισθητή σας ενδών τη ξαναζωντανεύσατε γραπτώς;

Πολλές φορές ένιωθα θλίψη. Ζούμε σε έναν ευλογημένο τόπο και καναπάσμε διακονιάρηδες της Ευρώπης. Εχουμε όμορφα σπίτια ως λάσι, αλλά δεν έχουμε μέρος και οργανωτική πατέριδα. Κυριαρχεί πανιού ο καρβάλες, η κουπονιάρια, η ασυδοσία και η ευτελής αισθητική. Ωστόσο αυτή τη θλίψη δεν τη μετέφερα στο βιβλίο. Θεώρησα ότι μας ταριχεύει πολύ περισσότερο ο σαρκαρός και το παγιώδες φέρο. Θέλω και να μην προσθέσου από τη μεριά μου στην ανανισθματική πλάτη των κυριάρχων και έπιπλων των κυριάρχων με τρόπο που ο αισθητός μου θυμούστηκεν πεισμένος από αυτό το βιβλίο η τουλαχίστον με αισθητούς κυριαρχώντες.

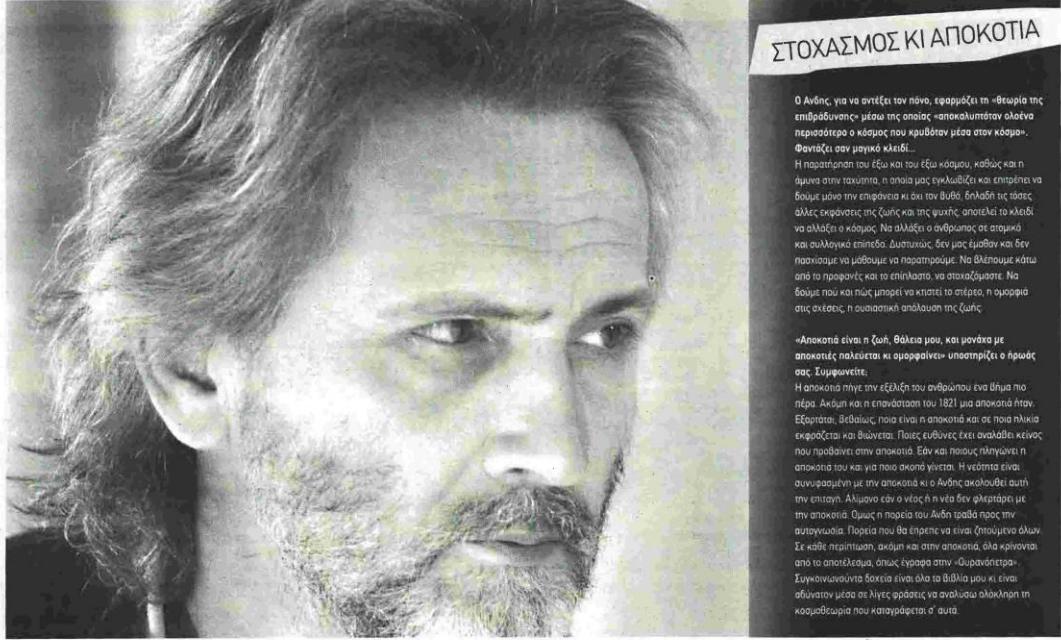
Ο Ανδρές δεν διαθέτει πανεπιστημιακή μόρφωση, αλλά αγάπη τη μάθηση: Απομικνική καλλιέργεια. Το σχόλιό σας:

Καλλιέργημένος, δεν είναι απαραίτητο ο γραμματιζόμενος. Οι αξίες, η ανθρωπιά, η αισθητική δεν είναι προνόμιο μόνον των «φροντισμένων». Ο αιλός λάσις έχει αποδειχτεί επί αιώνες μέσα από την καθημερινή του ζωή και τη θυμοσιά πίσσο αλπινού είναι αυτό. Ο καλλιέργημένος άνθρωπος αποτελεί και το δέος, τον μεγάλο αντίτιμο κάθε εξουσίας που επιβουλεύεται του πολίτη και το ανάχωμα κάθε βάρβαρης πολιτικής. Ο καλλιέργημένος άνθρωπος έχει συνειδητοποιηθεί και των δικών του ευθυνών και δεν καταγγέλλει ασύρτια δέρτιαν.

Στην ιστορία σας υπάρχουν και συμβοληγόρια. Ποιος ο ρόλος των κάθε φορά που καταπίνετε με τη συγγραφή ενός βιβλίου;

Η λογοτεχνία, πέρα από τη συναλογία, σπάζει και στην κινητοποίηση του νου και της φαντασίας του αναγνώστα. Να αναμετρηθεί με τα γλωσσικά τεχνάσματα, με τους κώδικες, τα σύμβολα και τις συνδικατικές σκέψεις. Να πορευθούν συγγραφέας και αναγνώστης που συνταξιδώνται στα πετάγματα του λογοτεχνίου, να κάνουν με όλοι ένα βήμα παρέκει και πο πάνω. Οι συμβοληγόριοι, οι κώδικες αλλά και το δέος που κουβελάονται πολλές λέξεις και έννοιες (θρησκευτικό, ιστορικό, πολιτισμικό κ.λπ.) παρέχουν στον αναγνώστη και την δινατότητα να κτίσει το δικό του βιβλίο, να το οδηγήσει και πέρα από τις προθέσεις

SMS > Τα προσεκτικά σχέδιά του: «Έδω και πολύ καιρό πραγματοποιώ ύρευνα για ένα θέμα όπου το ιστορικό, ανθρωπολογικό και ηθογραφικό υπόθιμο αφορά τον Πόντο και τους Ποντίους. Ήμως το απροσδόκητο της γραφής καραδοκεί και είναι άγνωστο αν βα μου επιτρέψει να ολοκληρώσω τους ασκεδασμούς μου ή σαν θα λοξοδρομήσω».



ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΙ ΑΠΟΚΤΙΑ

Ο Ανδρις, για να αντέξει τον πόνο, εφαρμόζει τη «θεωρία της επιβράδυνσης»: μέσω της οποίας «αποκαλύπτονται όλα τα περιοδότερα ο κόσμος που κρύβονται μέσα στον κόσμο». Φαντάζει σαν μεγάλο κλεψύδρι.

Η παραπτήρη του έζω και του έξω καρμάν, καθώς και η διμένη στην ταχυτότητα, η οποία μας εγκαλείται και επιτρέπει να δούμε μόνο την επόμενη και όχι τον θεύλη, δηλαδή τις τάσεις όλας εκφράστες της ζωής και της φυσῆς αποτελεί το κλεδί για αλλάξιο στο κόσμο. Να αλλάξει ο ανθρώπος σε ατομικό και συλλεγικό επίπεδο. Δυστυχώς, δεν μας έμαυρη και δεν ποικιλούμε να μένουμε να παραπρομέμομε. Να βλέπουμε κάτια από το πραγμή και το επίπλο τα, να στοχαστήσουμε. Να δούμε που κοινώς μπορεί να κινητεί το πέτσες, η ομορφία στις σκάλες, η ασυστατική απόλαυση της ζωής».

«Αποκοτά είναι η ζωή, θάλεια μου, και μονάκι είναι αποκοτές πολεμάνται και αμφορεύειν» υποστηρίζει ο ήρωας σας Συμφωνεῖται:

Η αποκοτά μήντη την εξέλιξη του ανθρώπου είναι άμερα ποιό πέρα. Άκουμ και την επωνόμαση του 1821 μια αποκοτά ήταν. Εξαρτάται, βέβαιας, ποια είναι η αποκοτά και σε ποια πλεκτά εκφράζεται και διδυνεται. Ποιες ειδιμότερες έχει ωντάδες κείνος που προσδίδει στην αποκοτά. Έχει και ποιας πληγώνται η αποκοτά του και για ποιο ονόμα γίνεται. Η γέραση είναι συνυπαραστημένη με την αποκοτά κι ο Άνδρις χαλαρώνει αυτή την επιπτώση. Άλλων όσον ο νέος ή η νέα δεν φλεττάρει με την αποκοτά. Όμως η πορεία του Άνδρι θαδάρι προς την συντανόντα. Ποτέτο που θα έπρεπε να είναι ζητούμενα όλων. Σε κάθε περιπτώση, άκουμ και στην αποκοτά, ολιγα κρινόνται από το αποτέλεσμα, όπως έγραφα στην «Ομρανόπετρα». Συγκανονιστικό δοκείο είναι όλα τα θύμια μου κι είναι σδύνεται μέσα σε λίγες φράσεις να αναλύσω αλλάχηρη τη κομμέθεωρα που καταγράφεται σ' αυτά.

Τα προσωπεία των σημερινών αγριμιών

Η πρωιδά σας Θάλεια, παραδίδαντας τις ιυπερφορές χαρακτήρων του βιβλίου σας με ιστορικά γεγονότα της Ελλάδας, θέτει, αναφορικά με τις ευθύνες του κάθε πολίτη, ένα κάριμο ερωτισμό: «Εμείς τι κάνωμε;». Σήμερα, εμείς τι κάνουμε, λέτε; Η πλειονότητα επιθυμεί να βγούμε από το τέλο μέσα από ένα θώμα και καταφεύγει για μια ακόμη φορά σε οσούς, λαϊκίζοντας, καιδεύοντας τ' αφτιά τους. Βρισκόμαστε μνήμως σε λανθασμένο δρόμο. Ελάχιστοι έχουν αναδημόντει τις απίστες που μας οδήγησαν ως εδώ, ώστε να θυρακιστούν τουλάχιστον το μέλλον. Ξεχύει σχέση τον πόλεμο και σημειωφερόμαστε σαν να πιπήκηκε μόνο σε μια μάχη. Απουσάδει ο σοφαρότητα, η περίοδεψη και την νηφαλότητα.

«Η αγριότια σήμερα εκδηλώνεται μ' άλλον τρόπο. Ο κυνηγός του κέρδους είναι το νέο αγρίμιο». Λόγια του Κύπρου Ερρεά, αρχές δεκατίας '80. Εν μεσω κρίσης, ποιά είναι τα νέα αγρίμια; Παραφένει το ίδιο αγρίμιο, αλλά με το προσωπείο της απώλειας δύον προβείται και υπόσχεται, τον χυδαίο υλισμό. Βέβαιας, υπάρχουν πολλοί σηματιώτες μας που πλέον δεν έχουν ούτε τα παραπάτα για να επιβώσουν και φυσικά δεν αναφέρομαν σε κείμενα. Οι λοιποί, ωστόσο, κάνουν κατ' από την πολυτελεία μας, από τη μαναγκάδι και μας στοιχίζει δυσανάλογα. Πύσοι έστρεψαν το βλέμμα προς την εσωτερική καλλιέργεια; Πύσοι αναρριθμήθηκαν, πέρα από οικονομικές αναλύσεις, γιατί φύσαμε ως εδώ; Πύσοι είδαν την κρίση αέιδη, η οποία προϋπήρχε σε δεκαετία; Αναδύνονται από τα σκατάδια της ιστορίας και άλλα αγρίμια, με φοστικό προσωπείο. Η μη καλλιέργεια μας και η ένδεια του νου και της μήνης επιτρέπουν να υπάρχουν και να τρομάζουν πολλούς με τις δογματι-

ΦΟΒΟΣ ΚΙ ΕΛΠΙΔΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΑ

Φόβος ο διανόμενος των λαϊκότερων νοσοτοπών και της συνηθησαντολογίας στην πολιτική και σε κάθε έκραντον της ζωής μας. Φόβος η συμφύλωση με τις φαινοτέρες κραυγές. Φόβος η συνέχιση του πολιτικού τέλεματος στο οποίο έχουμε περιέβαλ. Φόβος κι η εμμονή των νέων στη μορφή αγώνων που επί της νοσιάς τους καθιστά συνητριπτικός. Ελπίδα μου να δου τους νέους να στρέφονται στην επανάσταση του ποντικού και της εσωτερικής καλλιέργειας. Ελπίδα μου να αντιληφθούν ότι οι ιδέες για να στεθούν χρεδόκαπτα εκπατιμόρια συνοδοπίστες που κατανόνται, στοχαδώνται και συμμετέχουν συνειδητά και δημιουργικά. Ελπίδα μου να είναι Δων Κυκλώς και συνέμα ρεολιστές μέσα στο παγκόσμιο γίγαντα. Ελπίδα μου να μπει η έννοια «ευθύνη» στη ζωή των Ελλήνων σε ατομικό, σε οικογενειακό και σε συλλαγκικό επίπεδο.



τικές και απορρόπαις κραυγές τους κι άλλους να τους εκμαλίζουν θαρρώντας κελαπδισματα τα αλυκιόματα. Πολλοί οδηγούνται να κατανούνται ότι πώς από το ελαχιστό μέρος αλλάζεις των λόγων τους κρίβεται το αιμορόβιο θηρίο των φαινομάτων, το κτίνον του τυφλού μίσους, ο ολέφος. Τρομάζουμε ποικιλοπόντος επί χρόνια και μπροστά στις κραυγές των δονιγατικών, από όπου κι αν εκπορεύονται. Προστιθούμασμε να κρατήσουμε λεπτές ισορροπίες προς όλους και όλα κι δεν αντιμετωπίζουμε τα ολοφέρνεα πρόβληματα. Φτάνουμε και να απορεύομεν να λέμε: «Είμαι πατριώτης». Εγκαταλείφουμε την αρχή του πατριωτισμού, της οποίας το μεγαλύτερο μέλιτα είναι η διαπισθάνυση των νέων γενιών.

Αποκοτίκημε κι από όλες τις παραδοσιακές αέλες. Θαρρείς κι πάντα ντροπή. Αφεθικάμε και σε κάθε μορφής εισαγαγή πολιτοποιικών προϊόντων ευτελούς αισθητικής και άλλοτε σε διπλανόντα ποταμούς, ως λίγες φράσεις να αναλύσω αλλάχηρη τη κομμέθεωρα που καταγράφεται σ' αυτά.